

Корнєєв Ю. В., к.ю.н., доцент,
Лучок А. М., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ДОГОВОРУ ДАРУВАННЯ

Згідно ст. 717 Цивільного кодексу України За договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати іншій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно у власність [1].

Необхідно почати з того, договір дарування, як і договори купівлі-продажу, міни, поставки, спрямований на безповоротне припинення права власності у дарувальника і виникнення права власності в обдаровуваній особи. Як і продавець, дарувальник повинен бути власником відчужуваного в такий спосіб майна.

Проте на відміну від названих договорів договір дарування є завжди безоплатним, тому дарувальник не вправі вимагати від обдаровуваного зустрічних дій майнового або немайнового змісту.

Право власності на дарунок виникає з моменту його прийняття, а тому договір дарування належить до категорії реальних.

Дарунком можуть бути рухомі речі, в тому числі гроші та цінні папери, а також нерухомі речі. Дарунком можуть бути також майнові права, якими уже володіє дарувальник, а також ті, які можуть виникнути у нього у зв'язку зі здійсненням права інтелектуальної власності, та інші права. При даруванні необхідно також дотримуватися спеціальних правил, встановлених для набуття права власності громадянами на окремі види майна (наприклад, вогнепальна зброя, автомобіль).

Договір дарування укладається у формі, яка визначається загальними правилами цивільного законодавства про форму правочинів. Так, договір дарування предметів особистого користування та побутового призначення може бути укладено усно, а договір дарування нерухомої речі укладається обов'язково письмово і посвідчується нотаріусом.

Договір дарування валютних цінностей на суму, яка перевищує п'ятдесятикратний розмір доходу, що не оподатковується, також укладається письмово і посвідчується нотаріусом [2].

При даруванні рухомих речей, які мають особливу цінність, договір укладається письмово. Письмово укладається і договір дарування майнового права та договір дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому. У разі недодержання письмової форми такий договір є нікчемним.

Сторонами в договорі дарування можуть бути фізичні особи, юридичні особи, держава, Автономна Республіка Крим і територіальні громади. Батьки, опікуни не мають права дарувати майно дітей,

підопічних. Від імені дарувальника договір дарування може бути укладений його представником, але доручення на укладення договору дарування, в якому не зазначено імені обдаровуваного, є недійсним.

Дарувальник несе відповідальність за шкоду, заподіяну обдаровуваному річчю з недоліками, відомими дарувальнику, про які він не повідомив обдаровуваного.

Підприємницькі товариства можуть укладати договір дарування між собою, якщо право здійснювати дарування прямо встановлено установчими документами дарувальника. Це правило не поширюється на право юридичної особи укласти договір пожертви.

Обдаровуваний має право у будь-який час односторонньо відмовитися від договору дарування і повернути річ дарувальникові, якщо вона не потребує догляду або особливих умов утримання чи зберігання.

Якщо річ потребує догляду або особливих умов утримання чи зберігання, вона може бути повернута дарувальнику тільки за його згодою.

Договором дарування може бути встановлений обов'язок дарувальника передати обдаровуваному дарунок у майбутньому через певний час (у певний термін) або у разі настання відкладальної обставини. При настанні строку (терміну), який встановлено договором з обов'язком передати дарунок у майбутньому, обдаровуваний має право вимагати від дарувальника передання дарунка або відшкодування його вартості.

Якщо до настання строку (терміну), встановленого договором дарування з обов'язком передати дарунок у майбутньому, дарувальник або обдаровуваний помре, договір дарування припиняється.

Дарувальник має право відмовитися від передання дарунка у майбутньому, якщо після укладення договору його майновий стан істотно погіршився.

За договором дарування може бути встановлений і обов'язок обдаровуваного на користь третьої особи, тобто обов'язок вчинити певну дію майнового характеру (не на користь дарувальника), а на користь третьої особи (передати грошову суму чи інше майно у власність, виплачувати грошову ренту, надати право довічного користування дарунком чи його частиною, не пред'являти вимог до третьої особи про виселення тощо). У разі порушення обдаровуваним цього обов'язку на користь третьої особи дарувальник має право вимагати розірвання договору і повернення подарунка, а якщо таке повернення неможливе, – відшкодування його вартості.

Дарувальник має право скасувати договір дарування нерухомих речей чи іншого цінного майна, якщо:

- 1) обдаровуваний умисно вчинив злочин проти життя, здоров'я, власності дарувальника, його батьків, дружини (чоловіка) та дітей;
- 2) дарунок становить для дарувальника велику немайнову цінність, а

обдарований створює загрозу її безповоротної втрати;

3) через недбале ставлення обдаровуваного до речі, що становить історичну, наукову, культурну цінність, ця річ може бути знищена або істотно пошкоджена.

На вимоги про скасування договору дарування застосовується позовна давність в один рік. У разі скасування договору дарування дарувальнику повертається дарунок у натурі.

Література

1. Які особливості договору дарування? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.vuzlib.su/ck/5-26.htm>

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

УДК 334.021 (043.2)

Король О. А., керівник апарату,
Солом'янська районна в м. Києві державна адміністрація,
м. Київ, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Досліджуючи сучасний стан нормативно-правового регулювання статусу громадських організацій, слід в першу чергу звернути увагу на міжнародні стандарти утвердження та забезпечення права особи на об'єднання, які містяться у багатьох актах, серед яких: Устав Організації Об'єднаних Націй, Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р., Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04 листопада 1950 р., Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р., Міжнародний пакт про соціальні, економічні і культурні права від 16 грудня 1966 р., Європейська конвенція про визнання правосуб'єктності міжнародних неурядових організацій (ETS No.124), Конвенція Міжнародної організації праці про свободу асоціації та захист права на організацію від 09 липня 1948 року № 87 та інші.

Стандарти світового рівня, які стосуються громадських організацій, є надзвичайно різноманітними. Деякі з них регламентують свободу асоціацій взагалі (Загальна декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р.), деякі – окремі аспекти свободи асоціацій і членства в громадських організаціях певних категорій осіб (Конвенція про права дитини 1989 р., Конвенція про права інвалідів 2006 р.).

Загальні принципи діяльності громадських об'єднань містять в собі Фундаментальні принципи статусу неурядових організацій в Європі,